

Király István és *Barta János* adott értékelést, majd a hozzászólások hangzottak el. A részletekbe menő hasznos vita után a Bizottság javasolta az Intézet igazgatóságának az elfogadásra ajánlott beszámoló némi átdolgozását, illetve a kívánalmak szerinti kiegészítést. Többen fölvetették, hogy a következő hároméves kutatási terv méreteiben több mint feszített. A Bizottság javasolta, hogy az Intézet vezetősége az elhangzott szempontok figyelembe vételével dolgozza át a tervet. Az Intézet részéről elhangzott az a helyes javaslat, hogy mind a beszámoló jelentést, mind pedig az 1969–71. évi kutatási tervet eljuttatja az egyetemi tanszékeknek és az együttműködésben érdekelt műhelyeknek és intézményeknek.

Az utóbbi időben jelentkezett az igény, hogy a Bizottság tartson szorosabb kapcsolatot az irányítása alá tartozó munkabizottságokkal. Az is fölmerült, hogy egyes területeken (pl. az irodalomelmélet) célszerű volna újabb munkabizottság fölállítását. A Stilisztikai és Verstani Munkabizottsággal, mely az Irodalomtudományi Bizottság kezdeményezésére jött létre 1968 elején, szoros kapcsolat áll fenn. Hasonló kapcsolat kialakítására kellene törekedni a Szövegkiadási, valamint a Könyvtörténeti és a Színháztudományi Munkabizottsággal is. A Bizottság munkájáról szóló évi beszámolóhoz a jövőben helytjelentést adunk az egyes munkabizottságok tevékenységéről is. Ezúttal a Stilisztikai és Verstani valamint a Szövegkiadási Munkabizottság titkára számol be az elvégzett munkáról.

Hopp Lajos

A Stilisztikai és Verstani Munkabizottság eddigi munkájáról

Az Irodalomtudományi Bizottság javaslatára az MTA I. Osztályának vezetősége 1968. március 25-i ülésén elhatározta, hogy Stilisztikai és Verstani Munkabizottságot hoz létre, és április 16-án kelt levelében fölkerít mintegy húszirodalomtörténész, illetve nyelvész a Munkabizottságban való részvételre. A külföldön tartózkodó *Fónagy Iván* helyett az elnöki teendőket ellátására ideiglenesen *Szabolcsi Miklóst* kérte föl. 1968. május 13-án a Munkabizottság megtartotta alakuló ülését és megkezdte a vitát a kialakítandó munkatervről.

1968. november 14–15-én a Munkabizottság egy versemelő vitailést rendezett, hogy lehetővé tegye a különböző nézetek és módszerek konfrontálását, és fölvesse néhány olyan gyakorlati és elvi problémát, amelyek megoldását később szorgalmazhatná. A vita anyagának sajtó alá rendezése folyamatban van.

1969. január 28-án az Irodalomtudományi Bizottság megvitatta a Munkabizottság munkaterv-vázlatát s többek között azt javasolta, hogy a Munkabizottság súlyponti feladatként szorgalmazza az úgynevezett strukturálista-neostrukturalista módszerek kapcsolatát egyfelől a polgári, másfelől a marxista irodalomtudománnyal és világszemlélettel.

A Munkabizottság feladatának tekinti a már folyamatban levő stilisztikai-verstani kutatások koordinálását, a kutatás súlyponti feladatainak kijelölését, stb. *Súlyponti* témának tekinti a következőket:

- A strukturálista-neostrukturalista módszerek helye és szerepe a marxista irodalomtudományban.
- A XX. századi magyar irodalmi irányzatok formanyelve.
- A XX. századi magyar vers története és elmélete.

A Munkabizottság, többek között, szorgalmazza még a következő kutatások folytatását, illetve megindítását:

- Irodalomszemiotikai és irodalomszemantikai kutatások.
- A gépi feldolgozás lehetőségei a stilisztikai és verstani kutatásban.
- Prózaelemzések.
- A magyar stilisztikai és verstani kutatások bibliográfiája.
- Összehasonlító verstan.
- Rendszeres magyar verstan.

A Munkabizottság feladatának tekinti a tudományszak erőteljes aktivizálását, az egészséges vitaszellem és a tudományos közélet megteremtését. Ezzel a szándékkal évente egyszer vitailést rendez egy-egy fontos témáról. 1969 őszén az „Érték és értékelés az irodalomtudományban” problémáját veti föl, arra kérve a résztvevőket, hogy lehetőleg a magyar próza-irodalomból vett anyagon világítsák meg e tárgykör gyakorlati és elvi aspektusait.

A Munkabizottság rendszeres kapcsolatot tart fent a TIT-tel, a József Attila Szabadegyetemmel és az Irodalomtörténeti Társasággal s javaslatokat tesz stilisztikai (verstani témájú) előadássorozatok, vitaestek, stb. megtartására.

A Munkabizottság keresi annak lehetőségét, hogy a tanári továbbképzésben és az egyetemi irodalmárszakos hallgatók képzésében hogyan lehetne nagyobb teret biztosítani a stilisztikai-verstani problémáknak. Javasolja e tárgykörbe vágó szakdolgozat- és disszertáció-témák kiadását, pályázatok kiírását, stb.

A Munkabizottság távlati tervébe fölveszi egy stilsztikai-verstani műelemző folyóirat kiadását. Helyet biztosít stilsztikai és verstani dolgozatoknak az *Irodalomtörténeti Füzetek* és a most induló *Irodalomelméleti Füzetek* című akadémiai sorozatban. Feladatának tekintti egy a „Korszerű színház”-hoz hasonló dokumentumsorozat sürgős megindítását, amely a legjelentősebb külföldi irányzatok, kutatók legfontosabb munkáit tenné közzé magyar fordításban.

Hankiss Elemér

A Textológiai Munkabizottság 1968. évi működéséről

Irodalomtudományi könyvkiadásunkban jelentős helyet foglalnak el klasszikusaink szövegkritikai kiadásai: ez idő szerint két monumentális vállalkozás (a Jókai- és a Mikszáth-sorozat) munkálataival párhuzamosan számos, viszonylag kisebb volumenű írói életmű (a 20 kötet körüli Ady-, Arany-, Vörösmarty- s az 5–10 kötetre terjedő Csokonai-, Juhász Gyula-, Mikes-, Tóth Árpád-, Vajda-, valamint a javított Petőfi-kiadás) sajtó alá rendezése folyik; rendre készülnek a Régi Magyar Költők Tára (XVII. század), valamint a Szepesi Csombor Márton műveivel tavaly megindított Régi Magyar Próza Emlékek c. sorozat kötetei is. Ezeknek a különféle intézményekben (Irodalomtudományi Intézet, egyetemi tanszékek, Petőfi Irodalmi Múzeum) vagy azokon kívül, nemegyszer meglehetősen elszigetelten végzett munkálatoknak az összehangolása, egységes irányítása végett hívta életre az Akadémia I. Osztálya évekként ezelőtt a Textológiai Munkabizottságot. A Bizottság rendszeresen, 2–3 havonként tartott értekezletein a szövegkiadási munkák aktuális elvi-módszertani problémáinak tisztázására törekszik, és tanácsaival, állásfoglalásaival, szükség esetén az Osztályon keresztül teendő hivatalos lépésekkel, intézkedésekkel segítséget nyújt ezeknek a vállalkozásoknak különféle gyakorlati nehézségek felmerülése esetén is. Feladatai közé tartozik a kritikai kiadások távlati tervének kidolgozása, esetleges új vállalkozások megindítása, ill. az ezekkel kapcsolatos állásfoglalás; az új kiadások tervének jóváhagyása és teljesítésük ellenőrzése; megjelent kötetek vagy sorozatok megvitatása; kiadási szabályzat kidolgozása sth.

A Bizottság 1968 elején a szokásos módon megvitatva a kritikai kiadások előző évi munkálatairól a sorozatszerkesztők beszámolója alapján készült áttekintő jelentést, és több határozatot hozott az egyes vállalkozások útjában álló különféle elvi vagy gyakorlati (pl. személyi, anyagi természetű) akadályok elhárítására. Ez évben került sor a népköltési kiadványok kritikai kiadási szabályzat-tervezetének meghívott szakértők részvételével megrendezett vitájára: a Bizottság ennek nyomán megbízta Voigt Vilmost (a Bizottság tagját) a szabályzat végleges szövegének kidolgozásával és kiadásra való előkészítésével. A tervek szerint ez a végső, jóváhagyott szöveg a még 1962-ben kiadott „Magyar klasszikusok kritikai kiadásának szabályzata” javított változatával együtt, közös kiadványban láthatna napvilágot. A Bizottság Szaunder József tervezete alapján javaslatot terjesztett az I. Osztály elé Bessenyei György összes művei kritikai kiadásának megindításáról (ezt az Osztályvezetőség időközben jóvá is hagyta: a nagyszabású vállalkozás gazdája az Irodalomtudományi Intézet lesz); megvitatva és elfogadta az Akadémia Elnökségének felhívására az 1965., majd az 1966. évben megjelent kritikai kiadásokról készült értékelő jelentést; ajánlása nyomán a Jókai-kiadás két munkatársa az idén az akadémiai tudományos csereegyezmény keretében 2–2 héten át kutatja és dolgozza fel a Szlovákiában található eredeti Jókai-kéziratokat s egyéb, a sorozat jegyzeteléséhez szükséges kéziratok és nyomtatott forrásokat; erőfeszítéseket tett a sokféle nehézséggel küzdő Csokonai-kiadás érdekében, s ma már minden reményünk megvan rá, hogy a közelgő Csokonai-évfordulóra (1973) ez a régóta várt és nélkülözött kiadvány is elkészül.

A Bizottság tagnévsora 1969 elején: Bernát György (mint az Akadémiai Kiadó igazgatója), Dömötör Tekla, Gábor Ernő (titkár), Horváth Károly, Kardos László, Király István, Kiss József, Klaniczay Tibor, Nagy Miklós, Nagy Péter (elnök), Rigó László, Stoll Béla, Tompa József, Tóth Gyula (a Kiadói Főigazgatóság képviselőjében), Vargha Kálmán, Voigt Vilmos.

Kiss József